

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ФАХОВИЙ ГУМАНІТАРНО-МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Педагогічною радою Фахового
гуманітарно-медичного коледжу

Протокол № 13
від 31 » листопада 2025 р.

Голова педагогічної ради
Олена ВАРГУЛЯК

Введено в дію наказом директора коледжу
№ 94 від «31» 07 2025 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У
ФАХОВОМУ ГУМАНІТАРНО-МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ
НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ**

Чернівці, 2025

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення «Про реалізацію права здобувачів освіти у Фаховому гуманітарно-медичному коледжі на вільний вибір освітніх компонентів» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту» та визначає процедуру проведення та оформлення запису здобувачів на вивчення блоку вибіркового навчальних дисциплін, передбачених відповідною освітньою програмою, навчальними планами підготовки фахових молодших бакалаврів та бакалаврів в обсязі, що відповідає навчальному плану та передбаченому для відповідного ступеня вищої освіти.

Це Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку, вибору та подальшого вивчення здобувачами навчальних дисциплін із циклу вибіркового (курсів за вибором) для освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр» та «бакалавр».

Для планування та організації освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі освітньо-професійної програми та затвердженого переліку вибіркового дисциплін.

До переліку дисциплін робочого навчального плану входять нормативні дисципліни, які є обов'язковими для вивчення усіма студентами та вибіркові дисципліни (курси за вибором), які здобувачі обирають самостійно.

Навчальні дисципліни за вибором здобувача фахової передвищої та/або вищої освіти (курси за вибором) – це дисципліни, які вводяться для ефективного використання можливостей коледжу з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів, підвищення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці, врахування регіональних потреб тощо.

Вибіркові дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснювати поглиблену підготовку та визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності здобувача та його особистим інтересам.

Реалізація вільного вибору дисциплін здобувачами передбачає вибір окремих дисциплін з переліку на відповідний навчальний рік.

Здобувачі мають право обрати вибіркові дисципліни на весь період навчання.

Відповідна циклова комісія та/або кафедра, що пропонує вибіркові дисципліни, забезпечує підготовку робочих навчальних програм з дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркового дисциплін.

Перелік, обов'язкова кількість для вивчення та обсяг вибіркового дисциплін для конкретного семестру вказана в навчальному плані.

Вивчення вибіркового дисциплін починається з першого курсу.

Перелік вибіркового дисциплін на наступний навчальний рік може змінюватись.

Вивчення вибірових дисциплін здобувачами Коледжу проводиться згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Фаховогому гуманітарно-медичному коледжі та за затвердженням розкладом навчальних занять.

II. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1 Право вибору надається усім здобувачам. Кількість вибірових дисциплін на наступний навчальний рік, кількість годин на їх вивчення, форми контролю визначаються робочим навчальним планом освітньо-професійної програми, спеціальності, за яким навчається здобувач.

2.2. Навчальна частина:

- оприлюднює до початку поточного навчального року перелік вибірових дисциплін

- здійснює розрахунок навчального навантаження

- подає на затвердження педагогічної ради коледжу робочі навчальні плани на навчальний рік з урахуванням вибраних здобувачами дисциплін

- складає розклад занять з урахуванням вибраних здобувачами дисциплін.

2.3. Здобувачі, які вступають на I курс ознайомлюються з переліком вибірових дисциплін, під час вступу в приймальній комісії. Члени приймальної комісії консультують щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії.

2.4. Свій вибір здобувачі здійснюють шляхом написання письмової заяви (Додаток 1) на ім'я голови циклової комісії/завідувача кафедри для вибору вибірових компонентів ОПП.

2.5. За результатами заяв попередньо формуються групи для вивчення дисциплін та робочі навчальні плани. Уточнення інформації відбувається до 05 вересня навчального року. Вивчення вибірових навчальних дисциплін починається з першого навчального семестру.

2.6. На початку II семестру здобувачі першого року навчання (в березні-квітні) обирають вибірові дисципліни на наступний рік навчання. З цією метою викладачі проводять презентації вибірових навчальних дисциплін, консультують щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії, а здобувачі здійснюють свій вибір шляхом подання письмової заяви на ім'я голови циклової комісії/завідувача кафедри для вибору вибірових компонент ОПП.

2.7. За результатами вибору, формуються групи для вивчення дисциплін (Додаток 2), робочі навчальні плани на наступний навчальний рік. Вивчення цих дисциплін розпочинається з наступного навчального року (з вересня другого курсу).

2.8. У разі, якщо для вивчення окремої вибірової дисципліни не сформувалась група з мінімальною кількістю здобувачів (від 14 до 18 осіб для гуманітарних дисциплін, від 8 до 12 осіб для професійно-орієнтованих дисциплін), голова циклової комісії/завідувач кафедри доводить до їх відома перелік вибірових дисциплін, що не будуть вивчатись. Після цього здобувач

протягом 2 днів повинен обрати іншу дисципліну, для вивчення якої сформувалась (чи формується) кількісно достатня група.

2.9. Здобувач, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибірковими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

2.10. Здобувач, який не визначився з переліком вибіркових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде включений до групи для вивчення тих дисциплін, які визначить голова циклової комісії/завідувач кафедри.

2.11. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів і визначають навчальне навантаження циклової комісії/кафедри на навчальний рік.

2.12. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркових дисциплін, інформація про вибіркові дисципліни вноситься до індивідуального плану здобувача. З цього моменту вибіркова дисципліна стає для здобувача обов'язковою.

2.13. Індивідуальний навчальний план здобувача розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані здобувачем, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня фахової передвищої та/або вищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення освітніх компонент, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, атестація випускника).

ІІІ. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Викладання вибіркових дисциплін здійснює відповідна циклова комісія/кафедра коледжу за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності циклової комісії/кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів фахової передвищої та/або вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраною спеціальністю.

3.2 Циклова комісія/кафедра, яка забезпечує викладання вибіркових дисципліни:

- подає до 01 березня кожного навчального року до методичного кабінету робочі навчальні програми кожної вибіркової дисципліни, оформлені відповідно до нормативної бази, яка існує в коледжі

- для забезпечення принципу конкурентності при виборі студентами вибіркових дисциплін, які викладаються на кафедрі, педагогічні працівники циклової комісії/кафедри у вільний від аудиторних занять час проводять відповідні презентаційні заходи (читають оглядові лекції, готують інформаційні

матеріали, що можуть бути розміщені на стендах кафедри та сайті коледжу (сторінці відділення або кафедри), тощо).

3.3. Перелік вибірових дисциплін періодично переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог.

3.4. Пропозиції щодо змін до переліку вибірових дисциплін на наступний навчальний рік формуються головою циклової комісії/завідувачем кафедри до 01 жовтня поточного навчального року.

3.5. Зміни до переліку вибірових дисциплін на наступний навчальний рік розглядаються на засіданні циклової комісії/кафедри коледжу. Після схвалення, перелік вибірових дисциплін подається на затвердження педагогічною радою коледжу, після чого вносяться зміни до навчальних планів.

3.6. При розгляді змін до переліку вибірових дисциплін обов'язково аналізується забезпечення циклової комісії/кафедри щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вища кваліфікаційна категорія, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг); навчально-методичне забезпечення (силабус); матеріально-технічне забезпечення.

IV. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

4.1. У разі поновлення, переведення здобувача перезарахування вибірових дисциплін проводиться головою циклової комісії/кафедри на підставі академічної довідки, наданої студентом в установленому порядку.

4.2. Перезарахування кредитів вибірових дисциплін проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови однакової (або більшої) кількості кредитів.

4.3. Адміністрація коледжу може дозволити здобувачам – учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірові дисципліни, які прослухані в іншому закладі освіти-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в коледжі.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Усі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом затвердження його на засіданні педагогічної ради та видання наказу директора коледжу про внесення та затвердження відповідних змін або підготовки (розробки) нової редакції Положення.

5.2. Положення реалізацію права здобувачів освіти у Фаховому гуманітарно-медичному коледжі на вільний вибір освітніх компонентів вступає в дію з моменту його затвердження та видання наказу директора коледжу.

у Фаховому гуманітарно-медичному коледжі на
вільний вибір освітніх компонентів

Голові циклової комісії

з _____ дисциплін
(назва циклової комісії)

Студента _____ курсу _____ групи

Спеціальності _____

Освітнього рівня _____

_____
(прізвище ім'я по батькові)

Номер тел.. _____

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний план навчання на 20__/20__
навчальний рік наступні дисципліни вільного вибору:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Дата _____

Підпис _____

Список здобувачів ____ курсу ____ групи

На вивчення вибіркової дисципліни «_____»
(назва дисципліни)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____

Голова циклової комісії _____
(підпис)

_____
(Прізвище, ініціали)

Всього прішито _____ пронумеровано та скріплено _____
печінок _____ аркуш(ів).
Директор Фахового гуманітарно-медичного коледжу _____
О. ВАРГУЛЯК